

**CBC DEVELOPMENT INITIATIVES
(Resume)**

**RAZRADA DVE CBC RAZVOJNE INICIJATIVE / MODELA
(Rezime)**

**ТРАНСГРАНИЧНИ ИНИЦИАТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ
(Резюме)**

**Montana
2012**

PROJECT 2007CB16IPO006- 2009-1-110 - THE FUTURE IS IN OUR HANDS (FINOH)

THE PROJECT IS CO-FUNDED BY EU TROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME



European Union



Bulgaria - Serbia
IPA Cross-Border Programme

This publication has been produced with the assistance of the European Union through the Bulgaria – Serbia IPA Cross-border Programme. The contents of this publication are the sole responsibility of National Association “Legal Initiative For Local Government” - Montana Branch and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or the Managing Authority of the Programme

Contents

CBC DEVELOPMENT INITIATIVES.....	4
RAZRADA DVE CBC RAZVOJNE INICIJATIVE / MODELA	5
ТРАНСГРАНИЧНИ ИНИЦИАТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ	7

CBC DEVELOPMENT INITIATIVES

(Resume)

In this part we will develop and propose concrete marketing and economic activities that can tangibly affect the CBC region.

They will be structured in stages of implementation that will lead to noticeable results.

In the effort to present a quality support to the CBC promotional strategies in this analysis we have been aided to a large extent by publicly available statistics, data analysis and research made by the ITC, UN Comtrade statistics database, World Bank and respective government and regional surveys and further exploitation of the topics.

Hence, among the most relevant measures to be adopted for the current state of economic and social development in the Cross-Border Cooperation region we have chosen to emphasize the applicability and appropriateness of the following recommendations to facilitate exports and international trade in general:

- Creation and/or expansion of Integrated Border management that could be achieved through close inter-agency and cross-sectoral cooperation, compatible ICT systems and emphasis on common rule compliance and traceability.
- Gradual but decisive transfer of responsibility and assigning a larger role in developing customs policy to the Customs Administration departments themselves. That regards HR policies and regulations as well.
- Establishment and/or revival of opposite border facilities with the neighbouring region. This in the case of the Montana-Pirot CBC region could present itself as somewhat of an improbable task at present, as the border crossing point near Montana was closed more than 40 years ago. And with the proximity of the Capital and the Transport Corridors it has waned in importance as a systematic measure. But increased coordination between the border facilities never does.
- Optimising and re-evaluating of inland customs clearance processes for mutual transferability and streamlining through common approaches.
- Improved and updated technology for container inspection and management needs to be held up to the standards of European and third country legislation and expectations.
- Simplification of procedures for most traded groups of products and specific industrial sector outputs. This in the case of textile and clothing and food and agricultural production should not present a great difficulty, as such low-level processed production does not have many technical and specific parameters to be regulated.
- Meeting of quality and standard requirements, expectations, legal and tariff systems consistency – the need to seek intersection points and solutions with EU and third countries. In this case exploiting the differences in organizational aspects and Union belonging may be a positive influence in making use of the other CBC partner's point of exit/entry.
- All of the above mentioned, needs an adequate ICT system which could encompass the entire system of Customs specifics that need to be included into further practical considerations.

Current good practices and other preliminary considerations

Free trade zones and mutually co-operational industrial and logistic parks can go a long way into solving some practical problems, administrative and legal constraints. As a leading example, we will point out the advantages that possible business cooperation through a Free Trade zone might entail:

- An export of goods and services without export/import taxation or extensive financial burdens.
- Importing machinery, building materials and other investment means is not subjected to customs duty.
- VAT is not due when products enter the Free Trade zone.
- VAT is not due when providing transport and other services to enterprises within the zones that are directly involved with movement of goods or other export practices.
- VAT is not imposed on energy means – electrical, oil and gas, coal, etc.
- Legal persons registered within the Free trade zones may even be exempt from income taxes for a certain period of years or the whole duration of their enterprise performance locally.
- When reached or beyond a certain number of persons employed there could be additional incentives for the registered enterprises
- Some exemptions and reductions on local taxes due on real estate ownership or rental are introduced at the Free Trade zones.
- Any FDI sources and/or local investors, especially within defined industrial parks or Free Trade zones could be exempted from taxes and fees such as:
 - City development fees
 - Administrative dues and fiscal compensations
 - Building site usage taxes and other similar requirements
 - Local infrastructure – waterworks and electrical network, e.g. – inclusion taxes
 - City approval taxes, simplification of stages and requirements
 - Also, for a period of time the users of trade or industrial premises and infrastructure could be exempt from a percentage or all of their public utility fees – concurring those same measures with the respective service providers.

Bulgarian good practices and promotion of regional business development

After 2007 the main instrument for fostering an economic and social growth at a regional level (given that nationally collected taxes are distributed through the budget but are naturally not expected to support single enterprises or clusters) are targeted and conditionally financed by development and promotional measures through the Operational Programmes.

Currently among the most relevant projects in effect under Operational Programme “Competitiveness” are namely “Technological modernisation” (with a separate corresponding funding for large enterprises as well as SME’s), “Support for the creation and development of startup innovative enterprises”, “Meeting of internationally recognized standards”, “Industrial applications of innovative products, processes and services”.

There is a significant political will and institutional involvement in developing a successful project under the title “Promoting the internationalization of Bulgarian enterprises” under priority axis 4 of the same OP: “Strengthening the international market positions of Bulgarian economy”. The project in question has targeted 18 spheres of economic and industrial activity and currently there are export promotion strategies being developed under the supervision and control of the Bulgarian Small and Medium Enterprise Promotion Agency.

When developing the initiatives and models for sectoral intervention we took into consideration some basic guiding principles that seem to be universally considered influential in the formulation of and actualization of a set of appropriate measures. Whether within the EU context or merely having to consider working with foreign partners from the Common market, sectoral strategies and promotion policies tend to:

- Aim at compensating primarily for financial underdevelopment
- Tend to require and stimulate technological and innovative developments
- Function generally better when there are decentralized
- Tends to perform better when targeting more but smaller subjects to multiply effects
- Should be aimed at more competitive and overlapping sectors for sustainability and cross-sectoral propagation of good practices

In order to exercise monitoring of the implementation of similar CBC strategies and to evaluate performance against predetermined targets, it is necessary to use a set of indicators that are specified at an early enough stage or preliminarily determined with regard to the implementation of the strategic document, according to the data gathered and continuous feedback provided. In a number of cases those will be targeted values which in a synthetic view of the progress are supposed to meet the objectives of the strategic document.

Input indicators. They refer to the budget and other resources allocated at each level of support. Indicators of invested financial resources are used to monitor progress on the commitment and payment of funds available for every measure or programme in relation to its eligible costs.

Example: expenses per measure

Indicators for quantifiable expression of the measures. They measure activities immediately implemented within the programmes. Those activities are the first step towards realizing operational objectives of intervention and are measured in physical or monetary units.

Example: number of training sessions, number of firms receiving investment support, complete size of investments

Result indicators. These performance indicators measure the direct and immediate effect of the intervention. They provide information on alterations, e.g. behaviour, capacity or performance of direct beneficiaries, and are measured in physical or monetary units.

Example: number of jobs created, number of candidates who passed the training successfully

Impact indicators. They refer to the benefits of the programme beyond the immediate consequences of the direct beneficiaries, not only on support level but also, more generally, on programme area level. They are closely tied to the broader objectives of the programme. They are most commonly expressed in “net”, i.e., measured after taking out events that cannot be attributed to the intervention (e.g. double counting, deadweight) and after taking into consideration indirect effects (displacement and multipliers).

RAZRADA DVE CBC RAZVOJNE INICIJATIVE / MODEL A

(Pregled)

Na osnovu studija razvoja, prikupljenih podataka i ispitivanja tržišta ćemo razviti i predložiti konkretnе marketinške i privredne aktivnosti, koje mogu osetno da utiču na region prekogranične saradnje (CBC). Ove aktivnosti biće strukturirane u faze implementacije koje će dovesti do vidljivih rezultata.

Što se tiče mera koje bi trebalo da budu usvojene u okviru trenutnog stanja ekonomskog i društvenog razvoja u regionu prekogranične saradnje odlučili smo da istaknemo primerenost i upotrebljivost sledećih preporuka, koje treba da olakšaju izvoz i međunarodnu trgovinu uopšte:

- Stvaranje i / ili proširenje integrisanog upravljanja granicom
- Postepeno ali odlučno prebacivanje odgovornosti i dodela veće uloge odeljenjima Uprave carina u razvoju carinske politike
- Uspostavljanje i / ili oživljavanje infrastrukture sa druge strane granice, u susednom regionom
- Optimizacija i ponovna ocena procesa carinjenja unutar zemlje, u smislu uzajamne prenosivosti i modernizacije kroz zajednički pristup

- Potrebno je da se poboljšana i osavremenjena tehnologija za pregled kontejnera i organizacione potrebe drže standarda u skladu sa zakonima i očekivanjima evropskih i trećih zemalja
- Pojednostavljenje procedura za većinu grupa proizvoda kojima se trguje kao i za specifične rezultate proizvodnje industrijskog sektora. U slučaju proizvodnje tekstila i odeće, kao i proizvodnje hrane i poljoprivrednih proizvoda, ovo ne bi trebalo da bude teško, pošto ove vrste proizvodnje nemaju veliki broj tehničkih i specifičnih parametara koji treba da budu regulisani
- Dostizanje nivoa kvaliteta i ispunjavanje zahteva standarda, očekivanja i postizanje doslednosti pravnog i tarifnog sistema – potrebno je pronaći zajedničke tačke sa postojećim rešenjima EU i trećih zemalja
- Informacioni sistem koji bi trebalo da obuhvati celokupni sistem specifičnosti vezanih za carinu, koje treba da budu uključene u dalja praktična razmatranja.

Trenutna dobra praksa i ostala preliminarna razmatranja

Zone slobodne trgovine kao i industrijski i logistički parkovi koji međusobno sarađuju, mogu biti uspešni u rešavanju praktičnih problema i administrativnih i pravnih ograničenja. Kao glavni primer, istaći ćemo prednosti koje moguća poslovna saradnja u zoni slobodne trgovine može da donese:

- izvoz robe i usluga bez izvoznih / uvoznih oporezivanja ili obimnih finansijskih nameta
- uvoz mašina i građevinskih materijala, kao i drugi vidovi investiranja, ne podležu plaćanju carinskih dažbina
- PDV se ne plaća prilikom ulaska proizvoda u zonu slobodne trgovine
- PDV se ne plaća na energente – struju, naftu i gas, ugalj
- Pravna lica, koja su registrovana u okviru zone slobodne trgovine, mogu biti izuzeta od poreza na prihod na određeni broj godina ili tokom celokupnog perioda rada preduzeća na lokalnom nivou
 - Gradske takse
 - Administrativne takse i fiskalne naknade itd.

Dobra praksa u Bugarskoj i unapređenje razvoja regionalnog poslovanja

Od 2007. glavni instrument za podsticanje ekonomskog i socijalnog razvoja na regionalnom nivou (budući da se sredstva prikupljena od poreza u okviru zemlje distribuiraju kroz budžet, ali se, naravno, ne očekuje da podrže pojedinačna preduzeća ili klasteri) su ciljani i uslovno finansirani od strane razvoja i promotivnih mera ostvarenih kroz Operativne programe.

Prilikom razvoja inicijativa i modela za intervencije u okviru sektora, vodili smo se osnovnim principima koji se smatraju uticajnim kada je u pitanju formulacija i ostvarivanje niza odgovarajućih mera. Bilo da se govori u okvirima EU konteksta ili se razmatra rad sa stranim partnerima u okviru zajedničkog tržišta, sektorske strategije i promotivna politika nastoje da:

- Imaju za cilj da kompenzuju pre svega finansijsku nerazvijenost
- Zahtevaju i stimulišu tehnološki i inovativni razvoj
- U principu bolje funkcionišu kada su decentralizovane
- Bolje se pokazuju kada za cilj imaju više malih subjekata kako bi efekat bio višestruk
- Treba da budu usmerene ka konkurentnim sektorima koji se preklapaju kako bi se postigli održivost i širenje dobre prakse među sektorima

Kada se uzmu u obzir navedeni principi, sastavili smo dve nezavisne razvojne inicijative. Jedna podrazumeva opštu strategiju razvoja poslovne i društvene sfere na regionalnom i okružnom nivou, na osnovu iskustva i potreba Montane.

Druga se odnosi na pristup sektorske stimulacije koji je predstavljen kao nastavak ka preklapanju kompetencija i širenju baze aktera. Međutim ova strategija je fokusirana na specifičnosti sektora i može da se primeni na tekstilna preduzeća u okviru srpskog ili lokalnog pirotorskog klastera tekstila i odeće.

Principi na osnovu kojih je formulisana ovakva strategija utemeljeni su na nacionalnim, regionalnim i evropskim prioritetima za tekući kratkoročni budžetski Finansijski okvir Unije, ali su takođe posebno prilagođeni potrebama i mogućnostima za uspešan rast celokupnog graničnog okruga.

Teoretski, jedan pristup razvoju dva CBC regiona je uspešna replikacija sličnog modela i sprovođenje dobre prakse sa nastojanjem da se ostvare gore navedeni ciljevi.

Drugi pristup podrazumeva plan rasta i razvoja usmeren na određeni sektor. Stoga bi sprovođenje mera podrazumevalo koordinaciju i replikaciju među CBC regionima, ali bi cilj i dalje bio unapređenje jednog sektora, a ne celokupnog poslovнog i socialnog okvira koji podržava predviđeni održivi rast.

Na tekstilni sektor u okviru srpske privrede, kao i na preduzeća koja se nalaze u pirotskom CBC regionu, može da se primeni sledeća sistematizacija mera i koraka:

- Unapređenje izvoznih performansi regionalnih prduzeća za tekstil i odeću
- Povećanje konkurenčnosti na stranim tržištima
- Podsticanje preduzeća sa izvoznim potencijalom na ulazak i širenje na strana tržišta
- Stvaranje okvira za razmenu dobre prakse, tehnologije i znanja stečenog kroz iskustvo
- Povećanje tržišnog udela lokalnih i CBC regionalnih preduzeća na globalnim tržištima
- Ulazak na perspektivna tržišta
- Povećanje tržišnog udela tekstilnih proizvoda na postojećim tržištima
- Sprovođenje sveobuhvatne politike razvoja za sektor proizvodnje tekstila i odeće

Nadgledanje i implementacija

Sa ciljem da se nadgleda sprovođenje sličnih CBC strategija i procene performanse u odnosu na predefinisane ciljeve, neophodno je da se koristi skup indikatora koji su dovoljno rano definisani ili prethodno utvrđeni imajući u vidu implementaciju strateškog dokumenta, a u skladu sa prikupljenim podacima i dobijenim povratnim informacijama. U velikom broju slučajeva to će biti ciljne vrednosti, koje bi u sintetičkom pregledu na napredak, trebalo da ispunе ciljeve strateškog dokumenta.

ТРАНСГРАНИЧНИ ИНИЦИАТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ

(Резюме)

В тази част ние ще разработим и предложим конкретни маркетинг и икономически дейности, които могат осезаемо да засегнат ТГС региона. Те ще бъдат структурирани в различните етапи на прилагане, което ще доведе до забележими резултати.

В усилията си да представим качествена подкрепа за рекламираните стратегии за трансгранично сътрудничество в този анализ, ние бяхме подпомогнати до голяма степен от обществено достъпни статистически данни, анализи и изследвания, направени от Международния Търговски Център, ООН, Световната банка и съответното правителство и регионални проучвания.

- Следователно, за най-важни мерки, които трябва да бъдат приети за текущото състояние на икономическото и социално развитие в региона за трансгранично сътрудничество, сме избрали да набледнем върху приложимостта и целесъобразността на следните препоръки за улесняване на износа и международната търговия като целo:
- Създаване и / или разширяване на интегрирано управление на границите, което може да бъде постигнато чрез тясно междуведомствено и междусекторно сътрудничество, съвместими ИКТ системи, както и акцент върху спазването и проследимостта на общите правила.
- Постепенно, но решително прехвърляне на отговорност и възлагане на по-голяма роля в разработването на митническата политика на самите отдели на Митническата администрация. Това засяга също и политиките и регламентите за човешки ресурси.
- Изграждане и / или възраждане на съоръжения на противоположната граница със съседния регион. Това в случая на Монтана- Пирот ТГС регион може да се представи до известна степен като непостижима задача в момента, тъй като граничния пункт край Монтана е затворен преди повече от 40 години. Също така поради близостта на столицата и транспортните коридори, важността на региона постепенно избледнява като системна мярка.
- Оптимизиране и преоценка на процесите на освобождаване на пътищата от митнически такси за взаимна прехвърляемост и опростяване, посредством общи подходи.
- Нужна е подобрена и актуализирана технология за проверка и управление на контейнери, която ще отговаря на стандартите и законодателството на Европа и трети държави.
- Опростяване на процедурите за най-търгувани групи от продукти и специфични индустриски сектори. Това в случая на секторите „Текстил и облекло“ и „Хранително- вкусова промишленост“, не трябва да представлява сериозна трудност, тъй като такова ниско ниво на преработената продукция не разполага с много технически и специфични параметри, които да бъдат регулирани.
- Изпълняване на изискванията за качество и стандарти, последователност на правна и тарифни системи - необходимост да се търсят пресечните точки и решения с ЕС и трети страни. В този случай, използването на разлики в организационните аспекти и принадлежност към съюза, може да окаже положително влияние в използването на другия ТГС партньор на изхода / входа.
- Всички от горепосочените, се нуждаят от адекватна система на ИКТ, която би могла да обхване цялата система на митническите особености, които трябва да бъдат включени в по-нататъшни практически съображения.

Текущи добри практики и други предварителни съображения

Зоните за свободна търговия и взаимното сътрудничество между индустриски и логистични паркове, може да извърят дълъг път към решаване на някои практически проблеми, административни и правни ограничения. Като водещ пример ще посочим предимствата, които евентуално бизнес сътрудничество чрез свободна зона за търговия може да доведе до:

- Износ на стоки и услуги без данъчно облагане на износ / внос или без излишни финансови тежести.
- Внос на машини, строителни материали и други инвестиционни средства, не се подлага на митнически такси.
- ДДС не се дължи, когато продуктите влизат в зоната за свободна търговия.
- ДДС не се дължи при предоставяне на транспорт и други услуги на предприятиета в рамките на зоните, които са пряко ангажирани с движението на стоки или други практики за износ.
- ДДС не се налага на енергийни средства - електрически, петрол и газ, въглища и др.
- Юридическите лица, регистрирани в рамките на зони за свободна търговия, дори може да бъдат освободени от данъци за определен период от няколко години или цялата продължителност на работа на тяхното предприятие на местно ниво.
- Когато достигнат или надхвърлят определен брой на заетите лица, може да има допълнителни стимули

8 за регистрираните предприятия.

- Някои изключения и намаления на местни данъци и такси, дължими на собственост или отдаване под наем на недвижими имоти са въведени в зоните за свободна търговия.
- Всички източници на преки чуждестранни инвестиции и / или местни инвеститори, особено в определени индустриски паркове и зони за свободна търговия могат да бъдат освободени от данъци и такси, като например:
 - Данък градско развитие.
 - Административни такси и фискални компенсации. Данък сгради и други подобни изисквания.
 - Местна инфраструктура - водопроводни и електрическата мрежа, напр. – Такси за включване.
 - Също така, за определен период от време потребителите на търговски или индустриски помещения и инфраструктура могат да се освободят от процент или от всички техни обществено- комунални такси - същите мерки съвпадат със съответните доставчици на услуги.

Български добри практики и насърчаване на развитието на регионалния бизнес

След 2007 г. основният инструмент за насърчаване на икономическото и социалното развитие на регионално ниво (като се има предвид, че на национално ниво, събранныте данъци се разпределят чрез бюджета, но естествено не се очаква да подкрепят отделни предприятия или кълстери) е насочен и условно финансиран от насърчителни мерки за развитие чрез Оперативните програми.

В момента сред най-важните проекти, които се изпълняват по Оперативна програма „Конкурентоспособност“, са именно: „Технологична модернизация“ (с отделно финансиране съответно за големи, както и за малки и средни предприятия), „Подкрепа за създаване и развитие на стапиращи иновативни предприятия“, „Отговаряне на международно признати стандарти“, „Промишлени приложения на иновативни продукти, процеси и услуги“.

Налице е значителна политическа воля и институционално участие в разработването на успешен проект под заглавие „Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия“ по приоритетна ос 4 на съответната ОП : „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“. Въпросният проект е насочен към 18 сфери на икономическата и промишлената дейност и към настоящия момент се изпълняват експортни стратегии за насърчаване, под прекия надзор и контрол на Изпълнителна Агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (ИАНМСП).

При разработването на инициативи и модели за секторна намеса, вземме предвид някои основни ръководни принципи, които се считат за общоприети относно влиянието при формулиране и актуализиране на набор от подходящи мерки. Дали в рамките на контекста на ЕС или просто при работата с чуждестранни партньори от общия пазар, секторните стратегии и политики за насърчаване са склонни да:

- Имат за цел да компенсират главно финансова изостаналост;
- Склонни са да изискват и да стимулират технологичното и инновационно развитие;
- Функционират обикновено по-добре, когато са децентрализирани;
- Претендират, че се представят по- добре, когато са насочени към повече, но по-малки обекти;
- Трябва да бъдат насочени към по- конкурентни и припокриващи се сектори за устойчивост и междусекторно разпространение на добри практики.

С цел да се упражни мониторинг на изпълнението на подобни ТГС стратегии и да се оцени изпълнението, спрямо предварително определените цели, е необходимо да се използва набор от показатели, които са посочени на достатъчно ранен етап, или които са предварително определени по отношение на изпълнението на стратегическия документ, според събранныте данни и непрекъснатата обратна връзка. В редица случаи, тези индикатори ще бъдат посочени като стойности, които по време на напредъка се предполага, че ще отговарят на целите на стратегическия документ.

Показатели за вложените ресурси

Те се отнасят към бюджета и към други ресурси и са предоставени на всяко ниво на подкрепа. Индикатори за инвестираните финансови ресурси се използват за наблюдение на напредъка на задължението и плащането на средствата, налични за всяка мярка или програма по отношение на своите разходи.

Пример: разходи по мерки

Индикатори за количествено изразяване на мерките. Те измерват дейности, които незабавно се извършват в рамките на програмите. Тези дейности са първата стъпка към реализирането на оперативните цели и се измерват във физически или парични единици.

Пример: брой на сесии за обучение, броя на фирмите, получаващи инвестиционна подкрепа, пълен размер на инвестициите

Индикаторите за резултат. Тези показатели измерват прякото и незабавно въздействие на посредничеството. Те предоставят информация за промяна, напр. поведението, капацитета или резултатите на преките бенефициери и се измерват във физически или парични единици.

Пример: брой на създадените работни места, броя на кандидатите, които са преминали успешно обучението.

Индикатори за въздействие. Те се отнасят до ползите от програмата извън непосредствените последици от преките бенефициенти, не само на ниво подкрепа, но също и по-общо, на ниво програма. Те са тясно свързани с по-широките цели на програмата. Най-често се изразяват в „мрежа“, т.е., измерена след като дадени събития, които не могат да бъдат отнесени пък посредничество, бъдат изключени (напр. двойно отчитане, инертната маса) и след като се вземат под внимание косвените ефекти (изместяване и мултипликатори).